

Vuoden 2026 talousarvio ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelma

KH 25.08.2025 § 190

1) Taustaa edellisvuosilta ja kuluvan vuoden 2025 tilanne

Kokemäen kaupungin vuoden 2024 tilinpäätös oli 297 tuhatta euroa ylijäämäinen ja sen myötä kaupungin taseessa ollut 6,45 M€:n ylijäämä kasvoi. Kumulatiivisen ylijäämän suuruus on nyt 6,85 M€. Ylijäämän syntymiseen ovat vaikuttaneet olennaisesti valtion toimenpiteet kuntatalouden turvaamiseksi koronapandemian johdosta vuosina 2020–2022 sekä vuoden 2023 alussa tilitetyt verohännät, jolloin tilitettiin vuoden 2022 veroja vanhoilla veroprosenteilla/jako-osuuksilla. Kaupungin toimintamenojen maltillinen kehittyminen vuosina 2020–2024 on myös omalta osaltaan vaikuttanut kumulatiivisen ylijäämän syntymiseen. Vuosi 2024 oli ensimmäinen toimintavuosi uusilla veroprosenteilla ilman edellisenä vuosina tilitettyjä verohäntiä.

Kuluvan vuoden talousarvio on laadittu siten, että tulos olisi noin 0,76 M€ alijäämäinen. Elokuussa laadittu vuoden 2025 tulossennuste on noin 0,73 M€ alijäämäinen. Ennuste on laadittu toteutuman 1–7/2025 perusteella.

2) Kuntalain määräykset talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä kaupungin oma ohje

Kuntalain 110 §:n mukaan ”Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava talousarviota. Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

Kokemäen kaupunginhallitus on omalta osaltaan hyväksynyt seuraavan talousarvion laadintaohjeen:

Hyväksyessään vuoden 2024 tilinpäätöksen kaupunginhallitus lausui seuraavaa:

"Taseeseen kertynyt ylijäämä ei mahdollista tietoista useille vuosille kohdistuvien alijäämäisten budjettien laatimista. Lähtökohtana on pidettävä, että alijäämäinen talousarvio laaditaan vain yhdeksi vuodeksi kerrallaan.

Kokemäen kaupunki on mukana kahdessa Kokemäen osalta suuressa teollisuushankkeessa; datakeskus ja akkutehdas. Hankkeiden toteutuminen ja edelleen kehittyminen ei ole yksinomaan Kokemäen kaupungista ja sen toiminnasta riippuvainen. Toteutuessaan ne tulevat muuttamaan kaupungin talousarviota olennaisesti. Hankkeiden taloudellisten vaikutusten arvioiminen taloussuunnittelukaudelle on alkuvaiheessa.

Vuoden 2025 alusta lukien kunnan vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta kasvoi olennaisesti, kun työmarkkinatuen maksuosuus kasvaa porrastetusti henkilön työttömyysajan pidentyessä. Kunnan rahoitusvastuu laajeni myös kattamaan peruspäivärahaa ja perusosan suuruista osuutta ansiopäivärahasta.

Uudistus on ns. kannustava eli kunnan rahoitusvastuu pienenee, jos ja kun työtä vailla oleva henkilö työllistyy nopeasti.

TE-uudistuksen toteutuminen ja kunnan rahoitusvastuun määräytyminen sisältävät mahdollisuuksien ohella myös suhteellisen suuria riskejä.

Ottaen huomioon edellä mainitut asiakokonaisuudet kaupunginhallitus tulee jatkamaan talouslinjaa, jossa talouden toimintamenot tullaan määrittelemään tulojen mukaisiksi siten, että taseen kumulatiivinen ylijäämä säilyy. Kaupunginhallitus tulee ko. tavoitteen saavuttamiseksi/ylläpitämiseksi pidättäytymään suurista taloudellisista riskeistä.

Edellä mainittujen kokonaisuuksien lisäksi kaupunginhallitus tulee jatkossa huomioimaan ne taloudelliset riskit, joita sisältyy kaupungin kiinteistöihin. Tällaisia riskejä ovat kiinteistöjen suuri määrä, vajaakäyttö, syntynyt korjausvelka sekä liian korkeat tasearvot. Kaupunginhallitus pitää edelleen tärkeänä, että rakennusten luopumisessa edetään vahvistetun selvityksen mukaisesti.

Valtiontalous on velkaantunut vuosien 2020–2024 aikana huomattavasti ja sitä tultaneen lähivuosina sopeuttamaan huomattavasti. Sopeutustoimet todennäköisesti kohdistuvat myös kuntien talouteen. Tämän johdosta Kokemäen kaupungin taloudenhoidossa tullaan noudattamaan tarkkaavaisuutta ja pidättäytymään ei-välttämättömistä menoista."

3) Verotulojen ja valtionosuuksien arviointi vuodelle 2025

Verotulojen ja valtionosuuksien oikeamääräinen ja realistinen arviointi on talousarvion laadinnan osalta ensiarvoisen tärkeää, sillä mainitut tulot kattavat lähes 90 % käyttötalouden kaikista toimintakuluista. Sote-uudistuksen jälkeen verotulojen merkitys on yhä kasvanut, ne kattavat yksinomaan noin 71 % käyttötalouden toimintakuluista.

Lautakunnille/osastoille jaettavan menokehysten suuruus perustuu siten käytännössä verotulojen ja valtionosuuksien määrän arviointiin ja niissä tapahtuviin muutoksiin.

Liitteenä on taulukko, jossa on yksityiskohtaisesti arvioitu verotulojen ja valtionosuuksien laskennalliset määrät. Arviot perustuvat kunnan omiin, Kuntaliiton, eri ennustelaitosten ja verohallinnon ennusteisiin.

4) Toimintatuottojen ja -kulujen arviointia vuodelle 2025

Toimintatuottojen arvioinnissa on huomioitu vähenevät vuokratulot. Nykytiedon mukaan vähennys on noin 550 000 euroa vuodessa.

Vuonna 2025 solmittu kunnallinen virka- ja työehtosopimuksen sopimusratkaisu on kolmivuotinen ajalle 1.5.2025–29.2.2028. Vuonna 2026 ansiotaso nousee noin 3,3 prosenttia vuoteen 2025 nähden. Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan inflaation on arvioitu olevan noin 0,6 % vuonna 2025 ja 1,6 % vuonna 2026 sekä 3 kk euribor noin 2,0 %.

Kokemäen osalta noin 3,3 % palkkaratkaisu tarkoittaa vuoden 2026 osalta noin 0,3 M€ kustannusnousua henkilöstömenoissa.

Kaupungin toimintamenoihin on arvioitu maltillinen 1,0 % hintojen muutos perustuen tämän ja ensi vuoden inflaatioarvioihin. Kyseinen muutos lisäisi kaupungin toimintamenoja noin 90 000 euroa vuodessa.

TE-uudistuksen ensimmäinen toimintavuosi on kuluva vuosi 2025. Työttömyystilanne on ollut vaikea kuluvana vuonna ja vielä ei tiedetä lakiuudistuksen lopullisia kustannusvaikutuksia vuodelle 2025. Alustavan arvion mukaan oletetaan TE-uudistuksen toimintamenojen säilyvän vuoden 2025 tasolla. Valtiovarainministeriö ennustaa työllisyystilanteen kohentuvan loppuvuonna 2025. Toisaalta työttömyyden pitkittyessä kaupungin kustannus kasvaa tietyn raja-arvon ylittyessä.

Edellä olevat arviot on kaikki huomioitu vuoden tuloslaskelmakehyksessä. Näiden ja erillisessä liitteessä olevien verotulojen ja valtionosuusarvioiden mukaisesti laskettuna vuoden tuloslaskelma-arvio osoittaa noin 0,98 M€ alijäämää.

5) Lautakunnille jaettava kehys

Jotta pidettäisiin kiinni kaupunginhallituksen asettamasta ohjeesta (= Taseeseen kertynyt ylijäämä ei mahdollista tietoista alijäämäisten budjettien laatimista suunnittelukaudella), voi toimintakate eli lautakunnille jaettava kehys olla noin 18,65 M€ eli noin 0,93 M€ suurempi kuin muuttuneen talousarvion 2025 toimintakate. Kehys ei lähtökohtaisesti mahdollista talousarviolityksiä toimintakauden aikana, jotta alijäämä ei kasva ennakoitua suuremmaksi.

Lisätietoja antaa	Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen, puh. 040 488 6100 ja vs. talousjohtaja Johanna Kemell, puh. 040 488 6110.
-------------------	--

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen
------------	---------------------------------

Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää
---------------	---------------------------

1. hyväksyä esittelytekstin ja liitteen mukaisen vuoden 2026 talousarviokehysten perustelut ja laskentatekijät;

2. jakaa osastoille 18,65 M€ kehysten (toimintakate);

3. että kehys jaetaan osastoille esitetyssä muodossa, jossa olennaiset muutokset on huomioitu, kuitenkin siten, että kaupungin vuoden 2026 alijäämä olisi 0,98 M€.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen yksimielisesti.

Yhtmk 10.09.2025 § 19

Lisätietoja antaa Hallintojohtaja Katja Törrönen puh. 040 488 6101.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen

Päätösehdotus Yhteistyötoimikunta merkitsee tiedoksi vuoden 2026 talousarviokehysten perustelut ja laskentatekijät.

Päätös Yhteistyötoimikunta hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen yksimielisesti.

Yhtmk 15.10.2025 § 24

Kaupunginjohtaja ja talousjohtaja esittelevät kokouksessa vuoden 2026 talousarvion ja suunnitelmavuosien valmistelun tilanteen.

Lisätietoja antaa Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen, puh. 040 488 6100 ja vs. talousjohtaja Johanna Kemell, puh. 040 488 6110.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen

Päätösehdotus Yhteistyötoimikunta merkitsee tiedoksi vuoden 2026 talousarvion ja suunnitelmavuosien valmistelun tilanteen.

Päätös Yhteistyötoimikunta hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen yksimielisesti.

KH 20.10.2025 § 231

Vuoden 2026 talousarvion laatimiseksi lautakunnat ovat jättäneet talousarvioehdotuksensa ajallaan. Talousarvioehdotusta on käsitelty valtuustoseminaarissa 3.-4.10.2025, jonka jälkeen ehdotuksia on työstetty edelleen keskushallinnossa, osastoilla sekä kaupungin johtoryhmässä.

Lautakuntien antamien ehdotusten ja kaupungin johtoryhmän edelleen työstämisen jälkeen vuoden 2026 talousarvioehdotuksessa toimintatuotot ovat 3,71 M€, toimintakulut 22,71 M€, jolloin toimintakatteeksi muodostui 19,00 M€. Verotuloiksi on arvioitu 16,45 M€ ja valtionosuuksiksi 3,39 M€. Vuosikatteeksi muodostui 0,58 M€ ja tilikauden tulos jäi 1,52 M€ alijäämäiseksi. Vuoden 2026 investointimääräksi on esitetty 2,68 M€.

Kaupunginjohtaja ja vs. talousjohtaja esittelevät kokouksessa vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelman valmistelutilannetta.

Lisätietoja antaa	Vs. talousjohtaja Johanna Kemell, puh. 040 488 6110.
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus tutustuu valmistelussa olevaan talousarvioon ja taloussuunnitelmaan sekä antaa tarvittavat ohjeet ja tarkennukset jatkovalmisteluun.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen yksimielisesti.

KH 01.12.2025 § 282

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 10.11.2025 vahvistanut tuloveroprosentin ja entiset kiinteistöveroprosentit vuodelle 2026.

Talousarvion valmistelua on jatkettu edellisen kaupunginhallituksen käsittelyn ja veroprosenttien vahvistamisen jälkeen ja siihen on tehty sen jälkeen lähinnä teknisiä muutoksia.

Vuoden 2026 talousarvio ei sisällä olennaisia uusia palveluja. Palveluntarjonta muuttuu siten, että Kokemäen yhtenäiskoulun Tuomaalan toimipisteen nykyisille ja tuleville oppilaille osoitetaan lähikouluksi/-toimipisteeksi Kokemäen yhtenäiskoulun Tulkkilan toimipiste vuosiluokkien 1-5 osalta ja Kokemäen yhtenäiskoulun Yhteiskoulun toimipiste kuudennen vuosiluokan osalta. Lisäksi perhepäivähoito toteutetaan 1.8.2026 alkaen ryhmäperhepäiväkotitoimintana. Muutokset on kirjattu lukukohtaan ”3.6. Talousarvioon sisältyvät palvelutarjonta- tai muut huomioitavat muutokset”.

Talousarvioesityksen toimintakate (=nettokäyttötalousmenot) on 19,0 M€ eli 1,2 M€ (7 %) vuoden 2025 muutettua talousarviota suurempi. Nettokäyttötalousmenojen suuri kasvu on seurausta sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöistä saatavien vuokratulojen vähenemisestä, kunta-alan palkkojen korotuksesta sekä työttömyysetuuskulujen maksuvelvollisuuden kasvusta.

Kunnallisverotuloksi on arvioitu 12,5 M€. Arvioon on päädytty Kuntaliiton kuntakohtaisen verokehikon perusteella. Olettamuksena on, että Kokemäen asukasluku vähenee edelleen, joten kunnallisverotulojen kasvu on hyvinkin maltillinen. Vuoden 2026 valtionosuudet tulevat olemaan noin 3,39 M€ eli 0,19 M€ pienemmät kuin vuonna 2025.

Talousarvioesityksen vuosikate on 590 000 € ja se ei riitä poistojen ja mahdollisten arvonalentamisten (2,1 M€) kattamiseen. Tilikauden arvioitu tulos on siten 1,51 M€ alijäämäinen.

Investointimenomäärärahoja on varattu vuodelle 2026 yhteensä 2,7 M€ (netto).

Mikäli kaikki investoinnit toteutuisivat, kasvaisi kaupungin lainamäärä. Lainamäärä olisi tällöin vuoden 2026 lopussa 25,3 M€ eli noin 3 862 euroa/asukas. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä lainamäärä oli 18 M€ eli noin 2 767 euroa/asukas.

Vuosien 2026–2028 taloussuunnitelma on laadittu syksyn 2025 aikana käytettävissä olevilla tiedoilla. Taloussuunnitelma on laadittu siten, että laskelmissa on pyritty saamaan käyttöön olennainen tieto sekä valtiovarainministeriön että Kuntaliiton laskelmista.

Vuosien 2026–2028 taloussuunnitelma on laadittu seuraavilla toteutumaennusteilla/oletuksilla:

a) Toimintakate kasvaa suunnitelmavuotena 2027 noin 2,7 % ja vuonna 2028 noin 2,2 %.

b) Tuloveroprosenttia korotetaan 0,5 %-yksikköä nykyisestä 9,2 %:sta vuonna 2027.

c) Asukasmäärän vuosittaiseksi vähennykseksi on arvioitu noin 80-90 henkilöä. Arvio perustuu edeltävien vuosien toteutumaan ja tilastokeskuksen laatimaan ennusteeseen. Asukasmäärän vähenemisen myötä vuosittaiseksi ansiotulojen kasvuksi jää noin 1,5 %/v. Mikäli asukasmäärä pysyisi seuraavat kolme vuotta nykyisellä tasolla, olisi vuosien 2026–2028 yhteenlaskettu kunnallisverotulokertymä noin 0,73 M€ nykyistä suurempi.

d) Vuodelle 2027 on kirjattu tehtäväksi noin 0,65 M€ alaskirjaus, koska Kiinteistö Oy Hakatienkartanon kerrostalo puretaan ja tytäryhtiön vastuut tulevat alaskirjattavaksi kaupungin taseessa. Kerrostalon purku ajoittuu vuodelle 2026.

e) Vuodelle 2028 on kirjattu 0,3 M€ alaskirjaus. Kirjaus on tehtävä, koska Kokemäen terveyskeskus jää vuoden 2025 aikana lähes tyhjäksi ja sen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi poistamatonta hankintamenoa eli tasearvoa pienempi. Terveyskeskusrakennuksen tasearvo on noin 1 M€.

f) Valtionosuudet on arvioitu pysyvän vuoden 2026 tasolla ja niissä on huomioitu mahdollinen valtionosuusindeksin muutos.

g) Korkotasoksi suunnitelmakaudella on pitkien korkojen osalta arvioitu noin 2,5 %.

Vuosien 2026-2028 alijäämäennuste on yhteensä 4,8 M€, joten taseeseen kertynyt ylijäämä tulee pieneneään 1,4 M€:oon.

Lisätietoja antaa

Talousjohtaja Johanna Kemell, puh. 040 4886 110.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättää hyväksyä liitteenä olevan ehdotuksen Kokemäen kaupungin vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelmaksi.

Kaupunginhallitus päättää antaa talousjohtajalle valtuudet tehdä oikaisuluonteisia korjauksia talousarvioon ja taloussuunnitelmaan.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että se päättää hyväksyä liitteenä olevan ehdotuksen Kokemäen kaupungin vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelmaksi.

Kaupunginhallitus päättää antaa talousjohtajalle valtuudet tehdä oikaisuluonteisia korjauksia talousarvioon ja taloussuunnitelmaan.

KV 15.12.2025
104/02.02.00/2025

Lisätietoja antaa Kaupunginjohtaja Teemu Nieminen, puh. 040 488 6100 ja talousjohtaja Johanna Kemell, puh. 040 488 6110.

Päätösehdotus Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan ehdotuksen Kokemäen kaupungin vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2027–2028 taloussuunnitelmaksi.

Päätös